

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422

www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Διαγώνισμα Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου 1/2/2015

Κωνσταντίνος Καβάφης (1863-1933)

Ο Δαρείος

1 Ο ποιητής Φερνάζης το σπουδαίον μέρος
του επικού ποιήματός του κάμνει.
Το πώς την βασιλεία των Περσών
παρέλαβε ο Δαρείος Υστάσπου. (Από αυτόν
5 κατάγεται ο ένδοξός μας βασιλεύς,
ο Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Ευπάτωρ). Αλλ' εδώ
χρειάζεται φιλοσοφία· πρέπει ν' αναλύσει
τα αισθήματα που θα είχεν ο Δαρείος:
ίσως υπεροψίαν και μέθην· όχι όμως — μάλλον
10 σαν κατανόησι της ματαιότητος των μεγαλείων.
Βαθέως σκέπτεται το πράγμα ο ποιητής.

Αλλά τον διακόπτει ο υπηρέτης του πού μπαίνει
τρέχοντας, και την βαρυσήμαντην είδησι αγγέλλει.
Αρχισε ο πόλεμος με τους Ρωμαίους.
15 Το πλείστον του στρατού μας πέρασε τα σύνορα.
Ο ποιητής μένει ενεός. Τι συμφορά!
Πού τώρα ο ένδοξός μας βασιλεύς,
ο Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Ευπάτωρ,
μ' ελληνικά ποιήματα ν' ασχοληθεί.
20 Μέσα σε πόλεμο — φαντάσου, ελληνικά ποιήματα.

Αδημονεί ο Φερνάζης. Ατυχία!
Εκεί που το είχε θετικό με τον «Δαρείο»
ν' αναδειχθεί, και τους επικριτάς του,
τους φθονερούς, τελειωτικά ν' αποστομώσει.
25 Τι αναβολή, τι αναβολή στα σχέδιά του.

Και να 'ταν μόνο αναβολή, πάλι καλά.

Αλλά να δούμε αν έχουμε κι ασφάλεια
στην Αμισό. Δεν είναι πολιτεία εκτάκτως οχυρή.
Είναι φρικτότατοι εχθροί οι Ρωμαίοι.
30 Μπορούμε να τα βγάλουμε μ' αυτούς,
οι Καπαδόκες; Γένεται ποτέ;
Είναι να μετρηθούμε τώρα με τες λεγεώνες;
Θεοί μεγάλοι, της Ασίας προστάται, βοηθήστε μας.—

Όμως μες σ' όλη του την ταραχή και το κακό,
35 επίμονα κ' η ποιητική ιδέα πάει κ' έρχεται —
το πιθανότερο είναι, βέβαια, υπεροψίαν και μέθην·
υπεροψίαν και μέθην θα είχεν ο Δαρείος.

(1920)

Ερωτήσεις

1. Τρία χαρακτηριστικά της ποιητικής γραφής του Καβάφη που εντοπίζονται στο ποίημα είναι ο *ιστορισμός*, η *θεατρικότητα* και το *πεζολογικό ύφος*. Να δώσετε τρία παραδείγματα από το κείμενο (ένα για κάθε όρο), τα οποία επιβεβαιώνουν τους παραπάνω χαρακτηρισμούς.

(μονάδες 15)

2. Ο Κωνσταντίνος Καβάφης χρησιμοποιεί συχνά στην ποίησή του φανταστικά πρόσωπα, τα οποία ενδεχομένως λειτουργούν και ως προσωπεία του. Θεωρείτε ότι ο ποιητής Φερνάζης είναι απλώς ένα φανταστικό πρόσωπο ή ότι λειτουργεί ως προσωπείο του ποιητή; Αφού διατυπώσετε την άποψή σας, να αιτιολογήσετε και τις δύο πιθανότητες.

(μονάδες 20)

3. Εξετάζοντας την ποιητική γραφή του Κ.Π. Καβάφη, να εντοπίσετε τέσσερα στοιχεία «καβαφικής ειρωνείας», δίνοντας τα σχετικά παραδείγματα και σχολιάζοντάς τα.

(μονάδες 25)

4. Να σχολιάσετε σε μία παράγραφο (100-120 λέξεις) το περιεχόμενο των στίχων 34-37 (Όμως μες ... θα είχεν ο Δαρείος).

(μονάδες 20)

5. Σας δίνεται το ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη «Εν πορεία προς την Σινώπην». Αφού το διαβάσετε προσεκτικά, να εντοπίσετε τυχόν θεματικές ομοιότητες.

1 Ο Μιθριδάτης, ένδοξος και κραταιός,
μεγάλων πόλεων ο κύριος,
κάτοχος ισχυρών στρατών και στόλων,

πηγαίνοντας προς την Σινώπην πέρασε από δρόμον
5 εξοχικόν, πολύ απόκεντρον
όπου ένας μάντις είχε κατοικίαν.

Ἐστειλεν αξιωματικό του ο Μιθριδάτης
τον μάντι να ρωτήσῃ πόσα θ' αποκτήσῃ ἀκόμη
στο μέλλον αγαθά, πόσες δυνάμεις ἄλλες.

10 Ἐστειλεν αξιωματικό του, και μετά
προς την Σινώπην την πορεία του ξακολούθησε.

Ο μάντις αποσύρθηκε σ' ένα δωμάτιο μυστικό.

Μετά περίπου μισήν ὥρα βγήκε
περίφροντις, κ' εἶπε στον αξιωματικό,

15 «Ἰκανοποιητικῶς δεν μπόρεσα να διευκρινίσω.
Κατάλληλη δεν εἶν' ἡ μέρα σήμερα.

Κάτι σκιώδη πράγματα εἶδα. Δεν κατάλαβα καλά. —
Μα ν' αρκεσθεῖ, φρονώ, με τόσα που ἔχει ο βασιλεύς.

Τα περισσότερα εἰς κινδύνους θα τον φέρουν.

20 Θυμήσου να τον πεις αὐτό, αξιωματικέ:
με τόσα που ἔχει, προς θεοῦ, ν' ἀρκείται!

Ἡ τύχη ξαφνικές ἔχει μεταβολές.

Να πεις στον βασιλέα Μιθριδάτη:

λίαν σπανίως βρίσκεται ο εταῖρος του προγόνου του

25 ο ευγενής, που εγκαίρως με την λόγχην γράφει
στο χῶμα ἐπάνω το σωτήριοι Φεύγε Μιθριδάτα.»

(μονάδες 20)